

Regler for økologisk svineproduktion

Modul F/G

Birgit Ingvorsen,
Gl. Brydegaard, Haarby
den 13. maj 2014

Regler for økologisk svineproduktion

Oversigt - EU-regler, brancheregler

- Foder
- Indkøb af avlsdyr
- Stalde og udeareal
- Brancheregler/Friland krav

Regler/lovgrundlag for økologisk svineproduktion

- Rådets forordning (EF) nr. 834/2007
- Kommissionens forordning (EF) nr. 889/2008
- Økologilov nr. 463 af 17. juni 2008
 - Bekendtgørelse nr. 716 af 27. juni 2012 om Økologisk jordbrugsproduktion m.v. (autorisation)

DK-ØKO-050
EU/non-EU Agriculture

Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion

Afsnit 17 om økologisk svineproduktion

Kontakt:

NaturErhvervstyrelsen,
Center for Jordbrug,
Økologi & Landbrugslov

www.naturerhverv.dk

okologi@naturerhverv.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
NaturErhvervstyrelsen

Vejledning om økologisk jordbrugs-
produktion

Januar 2014

Regler for foder til økologiske svin

- 20% af foderet skal komme fra egen bedrift eller region (DK er én region)
- Der må bruges 5 % ikke-økologisk proteinfoder indtil den 31.december 2014
- Hvis der ikke bruges op til 5 % ikke-økologisk proteinfoder, kan andelen erstattes med indkøbt omlægningsfoder
- Beregning af økologiprocent sker på råvarer af landbrugsoprindelse. Fiskemel og mineraler opfattes ikke som en råvare af landbrugsoprindelse og holdes derfor ude af denne beregning.

(Fiskemel kun op til 40 kg – generelt for alle svin i DK)

Oversigt over andele af forskellige fodertyper til svin

Fodertype	Økologisk foder	Ikke-økologisk foder	Omlægningsfoder	Grovfoder
Mængde	Som udgangspunkt skal foderet være økologisk og mindst 20 % skal komme fra egen bedrift eller være produceret i samme region (Danmark) Kravet kan opfyldes ved at købe foder hos foderstofvirksomheder, der har mærket foderet med, at det indeholder mindst 20 % danske fodermidler på årsbasis	5 % proteinfoder Der kan bruges op til 1 % ikke-økologiske urter, krydderier og melasse, f.eks. som bindemiddel i mineralblandinger og sliksten. Der må bruges fiskemel. Fiskemel tæller ikke med i de 5 % proteinfoder	100 %, hvis der er produceret på egen bedrift. Heraf må op til 30 % være indkøbt fra andre bedrifter eller foderstofvirksomhed 20 % fra bedriftens 1. års omlægningsmarker med flerårige afgrøder og proteinafgrøder kan indgå	Skal indgå i den daglige foderration Altid fri adgang til rodemateriale, som kan udgøres af grovfoder Som grovfoder regnes friskt grønt, hø, ensilage, rodfrugter, løv eller frugt- og grøntsagsrester. Halm og brød anses ikke som grovfoder.

Positivliste over tilsætningsstoffer

Bilag 6 i vejledning om økologisk jordbrugsproduktion

- Mineralske fodermidler
- Fodertilsætningsstoffer fx syntetiske vitaminer (gmo-fri) og få naturlige syrer til konservering/ensilering)

Ikke-tilladte fodermidler, tilsætningsstoffer eller processer

- Kemiske/organiske opløsningsmidler som fx i sojaskrå eller rapsskrå
- Består af gmo eller er fremstillet vha. gmo fx enzymer (veterinære lægemidler er eneste undtagelse)
- Syntetiske aminosyrer, farvestoffer og lægemidler

Omlægningsperioder og status for afgrøder

Afgrødetyper	Omlægningsafgrøde	Økologisk afgrøde
Étårig afgrøder (korn, roer, grøntsager mm.	Omlægning påbegyndt inden såning og mindst 12 måneder før høst af afgrøden	Omlægning påbegyndt mindst 24 måneder før <u>såning</u>
Græs/permanent græs inkl. kløvergræs, frøgræs og lucerne	Omlægning påbegyndt mindst 12 måneder før høst	Omlægning påbegyndt mindst 24 måneder før høst
Græsarealer og løbegårde til svin	Omlægning påbegyndt mindst 12 måneder før dyrene sættes på. Dog evt. tilladelse til 6 mdr., hvis arealet ikke har været sprøjtet eller gødet med handelsgødning i det seneste år.	

Foder fra marker i 1. omlægningsår Kan indgå med op til 20% af rationen

- Flerårige afgrøder (græs m.v.) som høstes mindre end 12 måneder fra omlægningens start
- Proteinafgrøder (etårige) der er sået efter omlægningens start og høstes mindre end 12 måneder fra omlægningens start

Indkøb af avlsdyr

Opstart af besætning

- Alle grise skal påbegynde omlægning til økologi inden udgangen af det 4. år
- <4 år fra omlægningens start og før omlægning af svin → ingen begrænsninger på indkøb
- >4 år fra omlægningens start og ingen svin på bedriften → ikke-økologiske smågrise ved fravænning (<35 kg)

Indkøb af avlsdyr

Fornyelse og supplering af besætningen

- Hundyr må ikke tidligere have født (polte eller gylte)
- 20 pct. ift. antal årsvirksomheder i gns. over 12 mdr. til en besætning i almindelig drift
- 40 pct. ift. antal årsvirksomheder i gns. over 12 mdr., hvis der er tale om besætningsudvidelse, raceskift eller udvikling af ny driftsgren indenfor samme art
- Ikke-økologiske dyr indkøbt til avl kan slagtes som økologiske udsætter dyr efter 6 måneder

Indkøb af avlsdyr

- Indkøb af ikke-økologiske hundyr af en race, der er i fare for at forsvinde fra landbruget fx oprindelige danske husdyrracer kan hæves til 40 pct. – også søer
- Indkøb af ikke-økologiske handyr til avl. Omlægningen skal påbegyndes straks og handyrene kan bruges i avlen med det samme

Græsarealer eller løbegård

- Fra den 15. april til den 1. november skal alle svin have adgang til afgræsning. Dog kan slagtesvin holdes i stald med adgang til udendørs løbegård året rundt
- Alle søer skal fare på friland (*Friland krav*)
- Skygge i løbegården - op til halvdelen kan være overdækket
- Mindst 50 pct. af min. arealet i løbegården skal være med fast gulv. Drænet gulv med højst 10 pct. drænable åbning kan sidestilles med fast gulv. (*Se dog Frilands krav*).

Græsarealer eller løbegård

- Der skal være fri adgang til rodemateriale
- Græsarealer til svin skal have været under omlægning i mindst 12 måneder
- Alle svin skal have adgang til sølebad eller overbrusning i sommerperioden

Stalde

- Dyr må kun fikseres kortvarigt
- Indendørs liggearealer skal være velforsynede med ren og tør strøelse. Arealet med strøelse skal være så stort, at alle dyr kan ligge ned samtidig
- Mindst halvdelen af staldens samlede arealkrav (normkravet) skal være med fast gulv
- Der skal være tilstrækkeligt med frisk luft og dagslys i stalden

Mindste indendørs- og udendørsareal til svin – tabel 17.2 i øko-vejledning

	Indendørs areal		Areal i løbegård
	Mindste lev.-vægt (kg)	m ² /dyr	m ² /dyr
Smågrise	Over 40 dage og indtil 30 kg	0,6	0,4
Smågrise/ungsvin	Indtil 50	0,8	0,6
Slagtesvin	Indtil 85	1,1	0,8
Slagtesvin	Indtil 110	1,3	1,0
Slagtesvin	Over 110	1,5	1,2

Særlige regler for Friland A/S

Søer:

- Alle faringer skal foregå i hytter på friland uanset årstid
- Alle udsættersøer skal slagtes i Danmark

Særlige regler for Friland A/S

Slagtesvin:

- Alle grise skal være født i Danmark
- Grisene fravæennes tidligst ved 7 uger
- Minimumsareal for udendørs løbegård (uanset antal grise):
 - Grise op til 40 kg: minimum 10 m²
 - Grise over 40 kg: minimum 20 m²
- Forværk skal være så åbent, at grisene kan se ud (max 60 cm højt)

Særlige regler for Friland A/S

Slagtesvin:

- Afstand til andre bygninger (min 10 m til andre bygninger)
- Transport tid:
 - For smågrise: max. 4 timer
 - For slagtesvin: max. 8 timer
- Drænet gulv i løbegård: særlige regler og krav om dispensation fra Dyrenes Beskyttelse
- www.friland.dk – Landmand – Økologisk gris
- www.dyrenesbeskyttelse.dk - Mærkekrav svin

